

کلاهبرداری از دیدگاه حقوق ایران

به همراه:

نکات کلیدی

و

قانون تشدید مجازات سرکشی و ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری

تألیف:

امیرحسین قربانی

سرشناسه

قربانی، امیرحسین، ۱۳۷۲-

عنوان قراردادی

ایران، قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور : کلاهبرداری از دیدگاه حقوق ایران به همراه نکات کلیدی و قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری/ تالیف: امیرحسین، قربانی

مشخصات نشر

تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری

۱۳۵ ص.

شابک

۷-۲۴۲-۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸-۱۰۰۰۰۰۰ ریال.

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع

کلاهبرداری و کلاهبرداری - ایران

موضوع

اختلاس - ایران

موضوع

رشوه - ایران

رده‌بندی کنگ

۱۳۹۵ ک ۴/ق ۴۲۵۸/KMH

رده‌بندی دیویی

۳۴۵/۵۵۰۲۶۳

شماره کتابشناسی

۴۱۹۱۵۰۱

کلاهبرداری از دیدگاه حقوق ایران

انتشارات کتاب آوا

مؤلف:	امیرحسین قربانی
ویراستار	نورا اسکندری فرد
ناشر	کتاب آوا
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۵
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	۱۰۰۰۰۰ ریال
شابک	۷-۲۴۲-۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴ طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگ: ۶۶۴۶۱۰۰۸

www.avabook.com avabookkazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، جنب دادگستری
تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.
هرگونه کپی‌برداری و تهیه جزوه از متن کتاب، استفاده از طرح روی جلد و عنوان کتاب جرم است و متخلفان طبق قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند

۱۱.....مقدمه

فصل اول - کلیات ۱۳

۱۴.....گفتار اول : روند تاریخی جرم کلاهبرداری

۱۵.....گفتار دوم : کلاهبرداری از دیدگاه فقه اسلامی

۱۵.....گفتار سوم : تعریف کلاهبرداری از دیدگاه حقوقی

۱۶.....گفتار چهارم : کلاهبرداری از دیدگاه قانون مجازات اسلامی

۱۸.....گفتار پنجم : جنبه ی عمومی جرم کلاهبرداری

۱۹.....گفتار ششم : مرور زمان بر جرم کلاهبرداری

فصل دوم - عناصر تشکیل دهنده جرم کلاهبرداری ۲۱

۲۲.....گفتار اول : عنصر قانونی

۲۳.....گفتار دوم : عنصر مادی

۲۴.....الف - رفتار مادی فیزیکی

۲۵.....ب - شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم کلاهبرداری

۲۶.....۱- متقلبانه بودن وسایل یا عملیات مورد استفاده کلاهبردار

۲۵.....۲- اغفال و فریب قربانی جرم

۲۸.....۳- تعلق مال برده شده به غیر (دیگری)

۲۸.....ج - نتیجه حاصله از رفتار متهم

۴۱.....د - شروع به جرم کلاهبرداری

۴۳.....گفتار سوم : عنصر معنوی (روانی)

فصل سوم - صور مختلف همکاری در ارتکاب جرم کلاهبرداری ۴۷

۴۸.....گفتار اول : شرکت در کلاهبرداری

۴۹.....گفتار دوم : معاونت در کلاهبرداری

۵۴.....گفتار سوم : رهبری شبکه های مجرمانه در جرم کلاهبرداری

فصل چهارم - تأثیر تعدد یا تکرار جرم کلاهبرداری در مجازات آن ۵۷

۵۸.....گفتار اول : تعریف تعدد جرم و اقسام آن

۶۰.....گفتار دوم : تعریف تکرار جرم و شروط تحقق آن

۶۳.....گفتار سوم : تأثیر تعدد یا تکرار جرم بر مجازات کلاهبرداری

۶۷.....	فصل پنجم - مجازات‌های جرم کلاهبرداری
۶۸.....	گفتار اول: مجازات‌های اصلی
۷۰.....	گفتار دوم: مجازات‌های تبعی و تکمیلی
۷۵.....	فصل ششم - صور خاص جرم کلاهبرداری (جرایم در حکم کلاهبرداری)
۷۶.....	گفتار اول: ورشکستگی به تقصیر یا تقلب
۸۵.....	گفتار دوم: تعدی نسبت به دولت
۸۶.....	گفتار سوم: دسیسه و تقلب در کسب و تجارت
۸۸.....	گفتار چهارم: تبانی و مواضعه برای بردن مال غیر
۸۹.....	گفتار پنجم: انتقال مال غیر بدون مجوز قانونی
۹۲.....	گفتار ششم: معرفی مال دیگری به عوض مال خود
۹۳.....	گفتار هفتم: تبانی در معاملات دولتی
۹۵.....	گفتار هشتم: تحصیل مال از طریق نامشروع
۹۸.....	گفتار نهم: کلاهبرداری در امور ثبتی
۹۹.....	الف - تقاضای ثبت مال متعلق به دیگری
۱۰۲.....	ب - خودداری از استرداد حق به صاحب آن
۱۰۳.....	ج - انجام معامله معارض
۱۰۵.....	گفتار دهم: جرایم بازرگانی و اقتصادی در حکم کلاهبرداری
۱۰۵.....	الف - کلاهبرداری در شرکت‌های سهامی
۱۰۷.....	ب - کلاهبرداری در شرکت‌های مختلط سهامی
۱۰۸.....	ج - کلاهبرداری در شرکت‌های با مسئولیت محدود
۱۰۸.....	د - جرایم ارزی در حکم کلاهبرداری
۱۱۰.....	گفتار یازدهم: سایر موارد
۱۱۱.....	فصل هفتم - کلاهبرداری رایانه‌ای (الکترونیکی)
۱۱۲.....	گفتار اول: تعریف کلاهبرداری رایانه‌ای
۱۱۴.....	گفتار دوم: مجازات‌های قانونی جرم کلاهبرداری رایانه‌ای
۱۱۷.....	فصل هشتم - نکات کلیدی
۱۲۳.....	فصل نهم - قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری
۱۳۱.....	منابع و مأخذ

مقدمه

جرائم علیه اموال، همواره در جوامع و ملل گوناگون وجود داشته و در ادوار مختلف تاریخ به شکل‌های متنوع و پیچیده‌ای به وقوع پیوسته است. وجه مشترک جرائم علیه اموال یا جرائم مالی، نقض حقوق مالکانه اشخاص می‌باشد. امروزه «مالکیت شخصی» یکی از پایه‌های بنیادین بسیاری از جوامع را تشکیل می‌دهد و لازمه حقوق و آزادی‌های مدنی اشخاص محسوب می‌شود. بدون شک مفهیم مال و مالکیت از بنیان‌های اساسی جامعه محسوب می‌شود و حمایت از آنها همواره از اهداف مهم دولت‌ها به شمار می‌رود. جرائم مالی علاوه بر تعرض به منافع مائی اشخاص، موجبات بی‌ثباتی و سست شدن پایه‌های اقتصادی نظام اجتماعی می‌گردد. در حقیقت خسارت واقعی و اساسی جرائم مالی به جامعه یا بخشی از آن وارد می‌شود.

یکی از مهمترین و پیچیده‌ترین جرائم مالی، جرم کلاهبرداری است که امروزه به صورت متنوع و تکامل یافته در جوامع مختلف از جمله کشور ما شایع است. آنچه جرم کلاهبرداری را از سایر جرائم علیه اموال متمایز می‌سازد، این است که در اکثر این جرائم، مال بدون رضایت یا آگاهی صاحب مال و یا حتی گاه به دلیل توسل مجرم به زور و اعمال خفونت آمیز، از قربانی جرم به مجرم منتقل می‌گردد، در حالی که در جرم کلاهبرداری، فرد کلاهبردار به گونه‌ای عمل می‌کند که مالک یا متصرف مال، فریب خورده و از روی میل و رضایت به امداد کسب ثروت و منفعت، مال خود را در اختیار مجرم قرار می‌دهد. اغفال و فریب قربانی جرم، نیازمند انحاء مانورهای متقلبانه و عملیات اجرایی خاصی از سوی مجرم دارد. ممکن است جرم کلاهبرداری، توسط افرادی که دارای مناصب اجتماعی، اقتصادی و یا حتی دولتی هستند صورت گیرد. به همین دلیل جرم کلاهبرداری را از زمره «جرائم یقه سفیدها» محسوب کرده‌اند. در واقع این جرم بیش از آن که بهره فقرا و نیازمندان باشد، جرم ثروتمندان محسوب می‌گردد.

امروزه جرم کلاهبرداری به روش‌های سنتی و قدیمی آن محدود نمی‌گردد و دارای وسعت و پیچیدگی‌های فراوانی شده است. با پیشرفت علم و تکنولوژی و تسهیل ابزارهای ارتباطی، راه‌های ارتکاب جرائم از جمله کلاهبرداری نیز به همین میزان پیشرفت کرده و موجبات تسهیل آن فراهم گشته است. به طوری که یکی از پیچیده‌ترین و مرموزترین انواع کلاهبرداری در دنیای امروز، کلاهبرداری رایانه‌ای (الکترونیک) است که در کشورهای مختلف از جمله کشور ما سالانه

پرونده‌های زیادی از این نوع کلاهبرداری به مراجع قضایی ارجاع می‌گردد. البته کلاهبرداری دارای اشکال پیچیده و مختلفی است که به تفصیل به بررسی آنها پرداخته شده است. پیچیدگی‌های این جرم از یک سو و نداشتن آگاهی و اطلاعات لازم از جانب مردم، باعث ایجاد مشکلات فراوانی برای جامعه شده است. بنابراین لزوم وجود کتابی تخصصی و تفصیلی در مورد جرم کلاهبرداری در جهت آموزش به جامعه ضروری به نظر می‌رسد. امید است تا با مطالبی که در این کتاب ارائه می‌گردد گامی مثبت در جهت آگاهی بخشی به جامعه برداشته شود.

با آرزوی نیک‌بختی و بهروزی برای مردمان سرزمین پارس

امیرحسین قربانی

زمستان ۱۳۹۴